

Брюксел, 26.4.2018г.
COM(2018) 236 final

**СЪОБЩЕНИЕ НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ, СЪВЕТА,
ЕВРОПЕЙСКИЯ ИКОНОМИЧЕСКИ И СОЦИАЛЕН КОМИТЕТ И КОМИТЕТА
НА РЕГИОНИТЕ**

Европейски подход за борба с дезинформацията, разпространявана онлайн

1. ВЪВЕДЕНИЕ

Мащабната дезинформация на гражданите, в т.ч. чрез заблуждаваща или откровено невярна информация, е огромно предизвикателство за Европа.

Отворените ни демократични общества зависят от възможността за обществен дебат, благодарение на който добре осведомените граждани могат да изразят волята си чрез свободни и честни политически процеси. Медиите винаги са имали основна роля като средство да се търси отговорност от публичните органи и да се разпространява информация, за да могат гражданите да си съставят собствено мнение по значими обществени въпроси и активно и пълноценно да участват в демократичното общество. Традиционните средства за осведомяване в Европа са длъжни да спазват редица правила — за непристрастност, плурализъм и културно многообразие, срещу разпространението на вредно съдържание, както и по отношение на рекламата и спонсорираното съдържание. Демокрацията в Европейския съюз зависи от съществуването на свободни и независими медии.¹

Благодарение на интернет днес до гражданите достигат новини, чийто обем и разнообразие не просто главоломно се увеличават — из основи се промени самият начин, по който хората намират новини и реагират на тях. Особено за младите хора основен източник на информация днес са онлайн медиите. Лесният достъп до разнообразна и качествена информация може да повиши участието на все по-големи слоеве от обществото в демократичните процеси.

Същевременно новите технологии, най-вече с помощта на социалните медии, могат да бъдат използвани за разпространението на дезинформация с безпрецедентен мащаб, скорост и целенасоченост — това създава индивидуални информационни сфери и се превръща в мощен рупор за дезинформационни кампании.

Дезинформацията уронва доверието в институциите, както и в цифровите и традиционните медии, и е удар срещу демокрацията, тъй като пречи на гражданите да вземат решения, основани на фактите. Тя често подхранва радикални и екстремистки идеи и действия. Дезинформацията пречи и на свободата на изразяване — основно право, залегнало в Хартата на основните права на Европейския съюз (Хартата).² Свободата на изразяване означава да се зачитат свободата и плурализмът на медиите, както и правото на гражданите да отстояват своето мнение и да получават и да разпространяват информация и идеи „без намеса на публичните власти и независимо от границите“.

Основното задължение на държавните субекти във връзка със свободата на изразяване и свободата на медиите е да се въздържат от намеса и цензура и да осигуряват благоприятна среда за приобщаващ, плуралистичен обществен дебат. Дори да се твърди, че представлява вредно съдържание, законосъобразното съдържание принципно е защитено като проява на свободата на изразяване и към

---

¹ http://ec.europa.eu/information_society/newsroom/image/document/2016-50/2016-fundamental-colloquium-conclusions_40602.pdf

² Член 11 от Хартата. Съгласно член 6, параграф 1 от Договора за Европейския съюз Хартата има обвързваща сила и „същата юридическа сила като Договорите“.

него се подхожда по различен начин в сравнение с незаконното съдържание, чието отстраняване може да бъде основателно. Както посочва Европейският съд по правата на човека, това е особено важно във връзка с изборите.³

Различни местни и чуждестранни субекти широко използват масови дезинформационни кампании онлайн, за да всяват недоверие и да създават социално напрежение, което може да има сериозни последици за обществото. Освен това дезинформационни кампании от трети държави могат да бъдат част от хибридни заплахи срещу вътрешната сигурност, в т.ч. изборните процеси, особено ако бъдат съчетани с кибератаки. Така например информационната война е изрично посочена област във военната доктрина на Русия.⁴

Разпространението на дезинформация има отражение и върху формирането на политика, тъй като изопачава общественото мнение. С помощта на дезинформация местни и чуждестранни субекти могат да манипулират политиката, общественения дебат и поведението в различни области, като изменението на климата, миграцията, обществената сигурност, здравето⁵ и финансите. Дезинформацията може също така да подкопае доверието в науката и в емпиричните данни.

През 2014 г. Световният икономически форум откри бързото разпространение на дезинформация онлайн като една от десетте водещи тенденции в съвременните общества.⁶

През 2016 г. за 57 % от потребителите в ЕС основен канал за достъп до новини онлайн са били новинарските агрегатори и търсачките в социалните медии.⁷ Социалните медии са основен източник на новини и за една трета от младежите на възраст от 18 до 24 години.⁸

Най-малко няколко пъти месечно 80 % от европейците са попадали на според тях невярна или заблуждаваща информация. Според 85 % от отговорилите това е проблем в тяхната държава.⁹

Разпространяващите съдържание онлайн платформи — по-специално социалните медии, услугите за обмен на видеосъдържание и търсачките, са ключов фактор за разпространението и разоряването на дезинформация онлайн. За момента те не са предприели съответни действия и не успяват да се справят с предизвикателството, свързано с дезинформацията и с манипулативната употреба на изградената от тях инфраструктура. Някои платформи са започнали ограничени по обхват инициативи за противодействие, насочени срещу онлайн разпространението на дезинформация,

³ Вж. например делото *Bovtan срещу Обединеното кралство* (141/1996/760/961) <http://hudoc.echr.coe.int/eng/?i=001-58134>.

⁴ <https://www.rusemb.org.uk/press/2029>

⁵ Във връзка с колебанията относно ваксинацията Комисията предлага Съветът да приеме препоръка с конкретни мерки за наблюдение на дезинформацията в тази област и за борба с нея. Вж. COM (2018) 245/2.

⁶ <http://reports.weforum.org/outlook-14/top-ten-trends-category-page/10-the-rapid-spread-of-misinformation-online/>.

⁷ <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/eurobarometer-internet-users-preferences-accessing-content-online>.

⁸ *Digital News Report 2017* (Доклад за цифровите новини — 2017 г.), Reuters Institute, <https://reutersinstitute.politics.ox.ac.uk/risj-review/2017-digital-news-report-now-available>.

⁹ <http://ec.europa.eu/commfrontoffice/publicopinion/index.cfm/survey/getsurveydetail/instruments/flash/surveyky/2183>.

но само в малко на брой държави, т.е. много потребители няма да почувстват разликата. Неотдавнашните разкрития за Facebook и Cambridge Analytica породиха и сериозни съмнения дали тези платформи в достатъчна степен защитават своите потребители срещу неправомерно използване на данните им от трети страни. Органите за защита на данните водят разследвания срещу двете дружества във връзка с извличането на лични данни за милиони потребители на социални медии от ЕС и използването им в изборния процес.

Подемът на дезинформацията и сериозността на заплахата от нея все повече се осъзнават и предизвикват нарастваща тревога както в държавите от ЕС, така и в международен план. През март 2015 г. Европейският съвет призова върховния представител да подготви план за противодействие срещу провежданите от Русия продължаващи дезинформационни кампании¹⁰. Вследствие на това и в съответствие с приетия график през септември 2015 г. започна работа специално създадената Оперативна група за стратегическа комуникация с Източното съседство (East StratCom). С резолюция от юни 2017 г. Европейският парламент призова Комисията „да анализира задълбочено настоящото положение и правната рамка относно фалшивите новини и да провери възможността за законодателна намеса с цел ограничаване на разпространението на фалшиво съдържание“¹¹. През март 2018 г. Европейският съвет изтъкна, че „социалните мрежи и цифровите платформи трябва да гарантират прозрачни практики и пълна защита на неприкосновеността и личните данни на гражданите“¹². В *Съвместната декларация относно свободата на изразяване и „фалшивите новини“, дезинформацията и пропагандата*, приета през 2017 г. от специалните докладчици, определени от международни организации¹³, целенасочено се разглежда приложението на международните стандарти за правата на човека във връзка с това явление.

Понастоящем няколко държави членки проучват възможни мерки, чрез които неприкосновеността на изборните процеси да бъде защитена от дезинформация, разпространявана онлайн, и да се осигури прозрачност за осъществяваната онлайн политическа реклама.¹⁴

Въпреки че защитата на изборните процеси е преди всичко от компетентността на държавите членки, трансграничните аспекти на дезинформацията, разпространявана онлайн, разкриват необходимостта от подход на европейско равнище с цел да се обезпечат ефикасни и съгласувани действия и да се защитят ЕС и неговите граждани, политики и институции.

При подготовката на настоящото съобщение бяха взети предвид резултатите от проведените пространни консултации с гражданите и заинтересованите страни. В края на 2017 г. Комисията създаде експертна група на високо равнище, която ще ѝ

---

¹⁰ <http://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2015/03/20/conclusions-european-council/>

¹¹ <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//NONSGML+TA+P8-TA-2017-0272+0+DOC+PDF+V0//EN>.

¹² <http://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2018/03/23/european-council-conclusions-22-march-2018/>.

¹³ *Joint Declaration on Freedom of Expression and "Fake News," Disinformation and Propaganda*, <http://www.osce.org/fom/302796?download=true>.

¹⁴ Някои държави членки са приели или възнамеряват да приемат мерки относно политическата реклама. Сред тях са представеният във Франция проектозакон относно невярната информация и необвързващите насоки, предложени от регулаторния орган в Италия.

предоставя специализирани становища в тази област. Групата представи доклада си на 12 март 2018 г.¹⁵ Комисията започна и широки обществени консултации — на подготвения онлайн въпросник бяха получени 2986 отговора¹⁶, проведени бяха структурирани диалози със съответните заинтересовани страни¹⁷, а проучването на Евробарометър за общественото мнение обхваща 28-те държави членки¹⁸.

В настоящото съобщение са изложени вижданията на Комисията относно предизвикателствата, свързани с дезинформацията, разпространявана онлайн. В него се очертават основните общи принципи и цели, с които следва да бъдат съобразени действията за повишаване на общественото съзнание относно дезинформацията и за ефикасна борба с нея, както и конкретните мерки, които Комисията възнамерява да предприеме в тази област.

2. ОБХВАТ И МОТИВИ ЗА ДЕЗИНФОРМАЦИЯТА, РАЗПРОСТРАНЯВАНА ОНЛАЙН

2.1. Обхват

Под „дезинформация“ се разбира доказуемо невярна или подвеждаща информация, която се създава, представя и разпространява с цел да се извлече икономическа изгода или съзнателно да се въведе в заблуждение обществеността, като последиците от това могат да бъдат в ущърб на обществения интерес. В ущърб на обществения интерес са заплахи за демократичните политически процеси и за процесите на формиране на политика, както и за общественото благо — като защита на здравето на гражданите на ЕС, защита на околната среда и сигурността. Съобщаването за грешки, сатирата и пародията, както и ясно разпознаваеми политически мотивирани новини и коментари не се смятат за дезинформация. Настоящото съобщение не засяга приложимите правни норми на Съюза, нито на национално равнище, във връзка с обсъжданите проблеми, в т.ч. дезинформация с незаконно съдържание.¹⁹ Съобщението не засяга и прилаганите понастоящем подходи и действия относно незаконно съдържание, в т.ч. разпространявано онлайн терористично съдържание и материали, свързани със сексуално насилие над деца.

Според 83 % от европейците фалшивите новини принципно представляват проблем за демокрацията — „определено“ (според 45 %) или „до известна степен“ (според 38 %)²⁰.

Според анкетиранияте при проведената от Комисията обществена консултация най-голяма вреда за обществото може да причини умишлената дезинформация в две области — когато целта е да се упражни влияние върху изборните резултати и

¹⁵ <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/final-report-high-level-expert-group-fake-news-and-online-disinformation>.

¹⁶ <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/summary-report-public-consultation-fake-news-and-online-disinformation>.

¹⁷ https://ec.europa.eu/epsc/events/high-level-hearing-preserving-democracy-digital-age_en и <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/fake-news>.

¹⁸ <http://ec.europa.eu/commfrontoffice/publicopinion/index.cfm/survey/getsurveydetail/instruments/flash/surveyky/2183>.

¹⁹ Препоръка на Комисията от 1 март 2018 г. относно мерки за ефективна борба с незаконното онлайн съдържание (C(2018) 1177 final), <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/commission-recommendation-measures-effectively-tackle-illegal-content-online>.

²⁰ <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/first-findings-eurobarometer-fake-news-and-online-disinformation>.

върху имиграционната политика. Непосредствено след това се нарежда политиката в областта на здравето, околната среда и сигурността.²¹

2.2. Контекст и основни причини за дезинформация

Разрастването на дезинформацията се дължи на взаимнопреплитащи се причини от икономически, технологичен, политически и идеологически характер.

На първо място, разпространението ѝ е симптом за по-машабни явления в обществата, преживяващи стремителни промени. Икономическата несигурност, нарастващият екстремизъм и културните размествания пораждат тревога и се превръщат в благодатна почва за дезинформационни кампании, подклаждащи социално напрежение, поляризация и недоверие. Влиятелни организации и фактори (предприятия, държави или неправителствени организации с интереси в политическия дебат и при формирането на обществената политика, в т.ч. източници извън ЕС) могат да използват дезинформация, за да манипулират политическия и обществения дебат. За всяко общество последиците са различни в зависимост от степента на образованост, демократичната култура, доверието в институциите, приобщаващия характер на изборната система, ролята на парите в политическия процес, социалното и икономическото неравенство.

В дългосрочен план борбата с дезинформацията може да успее само ако е съпроводена с ясна политическа воля съвместно да заздравим устоите, върху които се градят демократичният ни избор и европейските ценности.

На второ място, дезинформацията се разпространява на фона на дълбинни промени в сектора на медиите. Появата на все повече и все по-активни платформи в медийния сектор сериозно засегна журналистите и професионалните новинарски медии, които като цяло все още се опитват да адаптират своите бизнес модели и да открият нови начини да реализират приходи от предлаганото от тях съдържание. Някои платформи даже изпълняват традиционни за медиите функции и навлизат в новинарския бранш като агрегатори и разпространители на съдържание, без непременно да възприемат редакционния подход и компетентност на новинарските медии. Поради съпътстващите ги икономически стимули те успяват да завладеят огромна потребителска база, като се възползват от ефекта на мрежата и насърчават потребителите да използват възможно най-дълго съответната услуга, където независимо от последиците водещо съображение е количеството, а не качеството на информацията.

За периода 2010 — 2014 г. общите приходи от печатни издания за издателите на новини са намалели с 13,45 млрд. евро, а приходите от цифрови издания са се увеличили с 3,98 млрд. евро. Това означава нетна загуба на приходи в размер на 9,47 млрд. евро (-13 %).²² Издателите на новини също така съобщават, че наблюдаваният понастоящем отлив в отрасъла ги е принудил да закрийт или намалят редакционните си екипи.²³

²¹ <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/summary-report-public-consultation-fake-news-and-online-disinformation>.

²² http://ec.europa.eu/newsroom/dae/document.cfm?doc_id=17211.

²³ <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/public-consultation-role-publishers-copyright-value-chain-and-panorama-exception>.

На трето място, технологиите, поддържащи социалните мрежи, се манипулират, така че с поредица от стъпки да способстват за разпространението на дезинформация чрез нейното: i) създаване; ii) разоряване с помощта на социални и други онлайн медии; и iii) разпространение от потребителите.

i) Създаване на дезинформация

Дезинформацията е мощно, евтино и нерядко икономически изгодно средство за влияние. За момента повечето известни случаи са свързани с текстове на статии, понякога допълнени с извадени от контекст автентични снимки или аудио-визуално съдържание. Днес обаче подправени снимки и аудио-визуално съдържание (т.нар. „дълбинни фалшификати“) могат да се правят с помощта на нови, достъпни и лесни за използване технологии, а това дава още по-могъщо средство за манипулиране на общественото мнение.

ii) Разоряване с помощта на социални и други онлайн медии

За разпространението на дезинформация онлайн допринасят разнообразни фактори. Механично процесът може да се опише по следния начин:

- основан на алгоритми — критериите, които алгоритмите използват, за да подредят по важност показваната информация, се определят от бизнес модела на съответните платформи и от това до каква степен на първо място се поставят персонализираното и сензационното съдържание, което обикновено привлича най-голямо внимание и което потребителите най-вероятно ще разпространят. Улеснявайки обмена на персонализирано съдържание между потребители със сходни виждания, алгоритмите косвено задълбочават поляризацията и последиците от дезинформацията;
- съобразен с нуждите на рекламата — съвременният модел на реклама в цифрова среда често зависи от броя на щракванията върху екрана, а това превръща в печеливша стратегия сензационното и стихийно разпространяващо се съдържание. При този модел се използват рекламните мрежи на агенции, които поместват рекламни съобщения в реално време, като решенията се вземат въз основа на алгоритми. Това способства за поместването на реклама на уебсайтове, публикуващи сензационно съдържание, насочено към емоциите на потребителите, в т.ч. с помощта на дезинформация;
- поддържан от технологиите — онлайн технологиите, като автоматизираните профили (наричани „ботове“), изкуствено увеличават мащабите за разпространението на дезинформация. Този механичен ефект се улеснява от използването на симулирани самоличности (фалшиви профили), зад които не стои автентичен потребител и които понякога масово се координират в огромен мащаб (т.нар. „фабрики за тролове“).

iii) Разпространение от потребителите

Самите потребители също допринасят за разпространението на дезинформация, която обикновено тече по-бързо по социалните медии поради склонността на потребителите да споделят съдържание, без предварително да са го проверили. Непрекъснато нарастващият обем на онлайн съдържанието и все по-голямата

скорост, с която се разпространява, повишават опасността от безразборно предаване на дезинформация.

Въпреки че най-популярните новинарски уебсайтове средно отчитат повече посещения месечно, фалшивите новини се разпространяват по-стихийно. Във Франция например един източник на фалшиви новини е генерирал средно над 11 милиона реакции месечно — пет пъти повече, отколкото по-утвърдените новинарски публикации²⁴.

В хода на обществената консултация анкетираните посочват, че с помощта на онлайн медиите дезинформацията се разпространява по-лесно, тъй като пробужда емоциите на хората (88 %), може да повлияе върху обществения дебат (84 %) и има за цел да реализира приходи (65 %).²⁵

3. ЕВРОПЕЙСКИ ПОДХОД ЗА БОРБА С ДЕЗИНФОРМАЦИЯТА, РАЗПРОСТРАНЯВАНА ОНЛАЙН

Предвид сложността на материята и динамиката, с която настъпват промените в цифровата среда, Комисията смята, че ответните действия на политическо равнище следва да бъдат всеобхватни, да отчитат непрекъснато различните проявления на дезинформацията и да адаптират целите на политиката спрямо настъпващите промени.

Не следва да се очаква, че едно-единствено решение би могло да отговори на всички предизвикателства, свързани с подаването на невярна информация. В същото време бездействието е недопустимо.

Комисията е на мнение, че в борбата с дезинформацията следва да са ръководни следните общи принципи и цели:

- Първо, да се подобри прозрачността относно произхода на информацията и относно начина, по който тя се създава, спонсорира, разпространява и насочва, за да могат гражданите да преценяват съдържанието, до което имат онлайн достъп, и да разпознават евентуални опити за манипулиране на мнението.
- Второ, да се насърчава информационното многообразие, за да могат гражданите да вземат информирани решения, основаващи се на критично мислене, като се осигури подкрепа за висококачествените журналистически материали и медийната грамотност и като се възстанови равновесието в отношенията между авторите и разпространителите на информация.
- Трето, да се повиши надеждността на информацията чрез указване на нейната достоверност, по-специално с помощта на т.нар. „доверени

²⁴ *Measuring the reach of "fake news" and online disinformation in Europe (Измерване на разпространението на „фалшиви новини“ и онлайн дезинформация в Европа)*, Reuters Institute <https://reutersinstitute.politics.ox.ac.uk/our-research/measuring-reach-fake-news-and-online-disinformation-europe>.

²⁵ <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/summary-report-public-consultation-fake-news-and-online-disinformation>.

податели“, както и чрез по-добра проследимост на информацията и автентичността на влиятелните доставчици на информация.

- Четвърто, да се популяризират приобщаващи решения. Ефективните дългосрочни решения изискват повишаване на осведомеността, по-добра медийна грамотност, широко участие на заинтересованите страни и сътрудничество на публичните органи, онлайн платформите, рекламодателите, доверените податели, журналисти и медийните групи.

Въз основа на цялата събрана информация, Комисията възнамерява да предприеме изброените по-долу действия. Те допълват Общия регламент относно защитата на данните, който ще започне да се прилага в целия ЕС от 25 май 2018 г. и ще засили защитата на личните данни на потребителите на онлайн платформи²⁶. В Общия регламент относно защитата на данните се пояснява понятието „съгласие“ и се съдържа основната концепция за прозрачност на обработката. В него също така се уточняват и хармонизират условията, при които личните данни могат да бъдат споделяни („обработени допълнително“).

3.1. По-прозрачна, надеждна и отговорна онлайн екосистема

Механизмите, които позволяват създаването, засилването и разпространението на дезинформация, разчитат на липсата на прозрачност и проследимост в съществуващата екосистема от платформи и на въздействието на алгоритмите и онлайн рекламните модели. За да се подобри начинът на изготвяне и разпространяване на информацията онлайн, трябва да се насърчават подходящи промени в дейността на платформите, по-отговорно функционираща информационна екосистема, възможности за по-сериозни проверки на фактите и колективни знания относно дезинформацията, както и използването на нови технологии.

3.1.1. Онлайн платформите следва да действат бързо и ефективно, за да предпазят ползвателите от дезинформация

Нарастват очакванията, че онлайн платформите не само трябва да спазват правните задължения съгласно правото на ЕС и националното право, но и да действат с необходимата отговорност предвид централната им роля за гарантиране на безопасна онлайн среда, за да се предпазят ползвателите от дезинформация и да предлагат на вниманието им различни политически възгледи.

Като цяло платформите не са предоставили достатъчно прозрачност относно политическата реклама и спонсорираното съдържание. Също така не са подали достатъчно информация за използването на техники за стратегическо разпространение, като например платени лица, влияещи на мнението, и/или работи за разпространение на съобщения на пазара. Това е основният довод за инициативите в някои държави членки и трети държави, които приемат мерки за прозрачност по отношение на политическата реклама онлайн.

---

²⁶ Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 г. относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Директива 95/46/ЕО.

Комисията призовава платформите да увеличат усилията си за борба с онлайн дезинформацията. Тя смята, че саморегулацията може да спомогне в тази връзка, при условие че се прилага и проследява ефективно.

За тази цел Комисията ще подкрепи разработването на амбициозен кодекс за поведение, който се основава на ключовите принципи, предложени от експертната група на високо равнище²⁷, и обвързва онлайн платформите и рекламната индустрия с постигането на следните цели:

- значително подобряване на контрола над рекламното позициониране, по-специално с цел да се намалят приходите за разпространителите на дезинформация и да се ограничат възможностите за целенасочено влияние от страна на политическата реклама;
- осигуряване на прозрачност относно спонсорираното съдържание, по-специално политическата и тематично ориентираната реклама; това следва да бъде допълнено от регистри с подробна информация за спонсорираното съдържание, като например самоличността на спонсора, изразходваните суми и критериите за целевата аудитория. Подобни механизми следва да бъдат въведени, така че ползвателите да са наясно защо са обект на определена реклама;
- задълбочаване на усилията и постигане на осезаеми резултати за закриване на фалшиви профили;
- улесняване на потребителите при оценката на съдържанието чрез показатели за надеждност на източниците на съдържание, основаващи се на обективни критерии, одобрени и от новинарските медийни асоциации в съответствие с журналистическите принципи и процедури, прозрачността относно собствеността на медиите и проверената самоличност;
- намаляване на видимостта на дезинформацията чрез подобряване на възможностите за намиране на достоверно съдържание;
- установяване на ясни системи за оценяване и правила за ботовете (автоматизирани профили) и осигуряване на гаранции, че няма възможност дейността им да бъде сбъркана с междуличностно общуване;
- предоставяне на инструменти на потребителите, позволяващи персонализирана и интерактивна онлайн дейност, с цел да се улеснят откриването на съдържание и достъпът до различни информационни източници, представящи алтернативни гледни точки; предоставяне на леснодостъпни инструменти за докладване за дезинформация.
- осигуряване на гаранции, че онлайн услугите са разработени с включени защитни мерки срещу дезинформацията; това например следва да включва подробна информация относно поведението на алгоритмите, определящи приоритетите при показването на съдържание, както и разработването и тестването на различни методики;

---

²⁷ <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/final-report-high-level-expert-group-fake-news-and-online-disinformation>, стр. 32 от доклада на експертната група на високо равнище.

- осигуряване на достъп на ползващи се с доверие проверители на факти и на академичните среди до данни от платформи (по-специално чрез приложно-програмни интерфейси), при спазване на правилата за неприкосновеност на личните данни, търговската тайна и правата на интелектуална собственост; това ще им позволи по-добре да разберат съответните алгоритми и по-добре да анализират и наблюдават динамиката на дезинформацията и въздействието върху обществото.

Действията за изпълнение на целите следва стриктно да зачитат свободата на изразяване и да включват гаранции за предотвратяване на злоупотреби — например цензуриране на критична, сатирична, изразяваща несъгласие или шокираща реч²⁸. Те следва строго да спазват ангажимента на Комисията за открит, безопасен и надежден интернет.

*Комисията ще организира многостранен форум по въпросите на дезинформацията, за да осигури рамка за ефикасно сътрудничество между съответните заинтересовани страни, включително онлайн платформи, рекламната индустрия и големите рекламодатели, медиите и представители на гражданското общество, както и за да се гарантира изпълнението на ангажимента за координиране и задълбочаване на усилията за борба с дезинформацията. Този форум е различен от интернет форума на ЕС относно терористичното съдържание онлайн. Първи резултат от форума ще бъде **обиц за ЕС Кодекс за поведение във връзка с дезинформацията**, който ще бъде публикуван до юли 2018 г., така че да се постигне измеримо въздействие до октомври 2018 г. Комисията ще направи оценка на прилагането му в широки консултации със заинтересованите страни и въз основа на ключови показатели за ефективност в съответствие с посочените по-горе цели. В случай че резултатите са незадоволителни, Комисията може да предложи по-нататъшни действия, включително действия от регулаторен характер.*

Успоредно с това Комисията ще започне проучване, което да разгледа приложимостта на правилата на ЕС и евентуални пропуски при идентифицирането на онлайн спонсорирано съдържание. Във връзка с това тя ще оцени ефективността на възможните инструменти за установяване на онлайн спонсорирано съдържание.

3.1.2. По-сериозни проверки на фактите, задълбочаване на колективното знание и засилване на капацитета за наблюдение на дезинформацията

Проверителите на достоверността на фактите се утвърдиха като неразделна част от медийната верига за създаване на стойност — те проверяват и оценяват надеждността на съдържанието въз основа на факти и доказателства. Те също така анализират източниците и процесите на създаване и разпространение на информация. Надеждността на проверителите на фактите зависи от доверието в тяхната независимост и от спазването на строги етични правила и правила за прозрачност.

²⁸ Както посочва Европейският съд по правата на човека, свободата на изразяване на мнение се прилага не само към информация или идеи, които са добре приети или безобидни, но също и към тези, които „обиждат, шокират или смущават.“ *Handyside срещу Обединеното кралство*, жалба № 5493/72 (7 декември 1976 г.), § 49.

Плътна мрежа от силни и независими проверители е основно изискване за доброто функциониране на цифровата екосистема. Проверителите трябва да работят съобразно високи стандарти, като напр. *Кодекса за принципите на Международната мрежа за проверка на факти*²⁹.

Освен това много аспекти на дезинформацията все още не са анализирани, а достъпът до данни от онлайн платформи все още е ограничен. Ефективната реакция изисква солиден набор от факти и доказателства относно разпространението на дезинформация и нейното въздействие. Допълнителното събиране на данни и анализът от страна на проверителите и на изследователите от академичните среди следва да включва следните дейности:

- непрекъснато наблюдение на мащаба, техниките и инструментите, както и на точното естество и потенциалното въздействие на дезинформацията;
- идентифициране и очертаване на механизмите на дезинформация, които засилват въздействието ѝ в цифрова среда;
- принос към разработването на справедливи, обективни и надеждни показатели като източник на прозрачност; както и
- споделяне на знания с новинарски медии, платформи и публични органи за повишаване на обществената осведоменост относно дезинформацията.

Ключово изискване е да се осигурят по-добър достъп до данни от онлайн платформи и сигурни места за анализ и обмен на информация.

Като първа стъпка Комисията ще подкрепи създаването на независима европейска мрежа от проверители, за да се установяват общи работни методи, да се обменят добри практики, да се постигне възможно най-широко покритие в целия ЕС, както и да се участва в съвместни проверки на фактите и свързаните с тях дейности. Мрежата ще бъде поканена за участие в многостранния форум по въпросите на дезинформацията. Комисията ще предостави на разположение на мрежата онлайн инструменти (напр. защитено споделено пространство), за да се даде възможност на участниците да си сътрудничат.

Като втора стъпка Комисията ще стартира сигурна европейска онлайн платформа по въпросите на дезинформацията с цел да се подпомогне работата на независимата европейска мрежа от проверители и научни изследователи. Платформата следва да предлага инструменти за трансгранично събиране и анализ на данни, както и достъп до открити бази данни от целия ЕС, като например надеждна независима статистическа информация. Това ще даде възможност на участниците в мрежата да действат като „доверени докладчици“. Тя също така ще улесни по-задълбоченото разбиране на онлайн дезинформацията и формулирането на основани на факти стратегии за допълнително ограничаване на нейното разпространение. За тази цел Комисията ще разгледа възможността за използването на Механизма за свързване на Европа

²⁹ Кодексът за принципите на Международната мрежа за проверка на факти (International Fact-Checking Network — IFCN) е насочен към организациите, които редовно публикуват безпристрастни доклади относно точността на изявленията на публични личности и големи институции, както и на широко разпространявани изявления от обществен интерес <https://www.poynter.org/international-fact-checking-network-fact-checkers-code-principles>.

и ще използва опита, натрупан при прилагането на Програмата за по-безопасен интернет.

3.1.3. Насърчаване на отговорната дейност онлайн

Установяването на източниците на дезинформация чрез осигуряване на проследимост в процеса на нейното разпространение е от съществено значение за отговорното отношение, както и за увеличаване на доверието в разпознаваеми доставчици на информация и за насърчаване на по-отговорно поведение онлайн. Например даден потребител може да предпочете да общува на платформите онлайн само с лица, които са се идентифицирали.

За тази цел Регламентът относно електронната идентификация³⁰ предоставя предвидима регулаторна среда за трансгранична употреба онлайн, разпознаване и задействане на електронната идентификация, както и за услуги за установяване на автентичност и надеждност, насърчаващи развитието и доброволното използване на системи за сигурна идентификация на доставчици на информация въз основа на най-високите стандарти за надеждност и защита на личните данни, включително възможна употреба на проверени псевдоними.

С цел да се улесни разследването на зловредно онлайн поведение, както беше посочено в Съвместното съобщение по въпросите на киберсигурността, представено през септември 2017 г., Комисията ще продължи да насърчава разпространението на интернет протокол — версия 6 (IPv6), което позволява разпределянето на един-единствен потребител за IP адрес. Тя също така ще продължи да полага усилия за подобряване на функционирането и точността на информацията в системата за имена на домейни и в IP WHOIS³¹ в унисон с усилията на Интернет корпорацията за присвоени имена и адреси и в пълно съответствие с правилата за защита на данните.

Комисията ще насърчи Мрежата за сътрудничество eIDAS да популяризира — заедно с платформите — доброволните системи онлайн, които позволяват идентифицирането на доставчиците на информация въз основа на надеждна електронна идентификация и инструменти за установяване на автентичност, включително проверени псевдоними, както е предвидено в Регламента относно електронното идентифициране.

Всичко това ще допринесе и за ограничаване на кибератаките, които често се съчетават с кампании за дезинформация като част от хибридните заплахи.

3.1.4. Използване на нови технологии

Нововъзникващите технологии допълнително ще променят начина, по който се създава и разпространява информация, но те също имат потенциала да играят централна роля в борбата срещу дезинформацията в дългосрочен план. Например:

³⁰ Регламент (ЕС) № 910/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 23 юли 2014 г. относно електронната идентификация и удостоверителните услуги при електронни трансакции на вътрешния пазар и за отмяна на Директива 1999/93/ЕО.

³¹ <https://whois.icann.org/en>

- при подходящ контрол от страна на човека изкуственият интелект ще бъде от решаващо значение за проверката, идентифицирането и маркирането на дезинформация;
- технологиите, даващи възможност на медиите да предлагат персонализирани и интерактивни онлайн преживявания, може да помогнат на гражданите да откриват съдържание и да идентифицират дезинформация;
- иновативните технологии, като например блок-веригите, може да помогнат за запазване на целостта на съдържанието, за проверяване на надеждността на информацията и/или нейните източници; те дават възможност за прозрачност и проследимост и насърчават доверието в новините, съобщавани чрез интернет. Това може да се съчетае с използването на надеждна електронна идентификация, електронно установяване на автентичност и проверени псевдоними; както и
- когнитивните алгоритми, които обработват съобразена с контекста информация, включително точността и качеството на източниците на данни, ще подобрят приложимостта и надеждността на резултатите от търсенето.

Комисията активно работи в сферата на новите технологии, по-специално чрез своята инициатива „Интернет от следващо поколение“³².

Комисията ще използва в пълна степен работната програма на „Хоризонт 2020“ за мобилизиране на тези технологии. Освен това Комисията ще проучи възможността за допълнителна подкрепа при въвеждането на инструментите за борба с дезинформацията, ускоряването на пазарната реализация на иновационни дейности с голямо въздействие и насърчаването на партньорства на изследователи и предприятия.

3.2. Сигурни и устойчиви изборни процеси

Сигурността на изборните процеси, които представляват основата на нашата демокрация, изисква особено внимание. Дезинформацията вече е част от по-широк набор от инструменти, използвани за манипулиране на изборните процеси, като например хакерски атаки, повреждане или получаване на достъп до уебсайтове, както и изтичане на лична информация за политици. Извършваните благодарение на киберпространството операции могат да бъдат използвани за компрометиране на целостта на обществената информация и за да се възпрепятства идентифицирането на източниците на дезинформация. Това е от решаващо значение по време на изборни кампании, когато съгъстените графици могат да възпрепятстват навременното откриване на дезинформация и съответната реакция.

През последните години тактики за онлайн манипулация и дезинформация са открити по време на избори в поне 18 държави, а „дезинформационните тактики допринесоха за седма поредна година за общия спад на свободата в интернет“³³.

С оглед на изборите за Европейски парламент през 2019 г. Комисията насърчи³⁴ компетентните национални органи да открият най-добрите практики за

³² <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/next-generation-internet-initiative>.

³³ Доклад за 2017 г. относно свободата на мрежата, Freedom house, <https://freedomhouse.org/report/freedom-net/freedom-net-2017>

установяване, намаляване и управление на рисковете за изборния процес от кибератаки и дезинформация. В групата за сътрудничество, създадена съгласно Директивата относно сигурността на мрежите и информационните системи (Директива относно МИС), държавите членки започнаха да набелязват съществуващите европейски инициативи в областта на киберсигурността на мрежовите и информационните системи, които се използват за изборните процеси, с цел да бъдат изготвени доброволни насоки.

Колоквиумът за основните права, който ще се проведе на 26-27 ноември 2018 г., ще бъде посветен на въпросите на демокрацията. Ще бъдат обсъдени основните градивни елементи на приобщаващите и стабилни демократични общества, включително възможности и предизвикателства, произтичащи от цифровизацията, за информиран и плуралистичен демократичен дебат; ще бъдат разгледани и неблагоприятните последици от пропагандата.

Комисията ще открие постоянен диалог в помощ на държавите членки при управлението на рисковете за демократичния изборен процес от кибератаки и дезинформация, особено във връзка с подобни процеси в държавите членки и с изборите за Европейски парламент през 2019 г. Това ще включва:

- подходящи последващи действия след първоначалния обмен с държавите членки на конференцията относно най-добрите изборни практики, проведена на 25 и 26 април 2018 г.;

- цялата необходима подкрепа, съвместно с Агенцията на Европейския съюз за мрежова и информационна сигурност, за работата на групата за сътрудничество във връзка с МИС относно киберсигурността на изборите. До края на 2018 г. групата следва да изготви сборник с практически препоръки и мерки, които могат да бъдат прилагани от държавите членки, за да се подсигури нормален изборен процес.

- конференция на високо равнище с участието на държавите членки по въпросите на кибератаките във връзка с изборите — в края на 2018 г. в рамките на работната група за Съюза на сигурност.

3.3. Насърчаване на образованието и медийната грамотност

Развитието на критично мислене и цифрови умения през целия живот, особено за младите хора, е от решаващо значение за повишаване на устойчивостта на обществата ни спрямо дезинформация.

В Плана за действие относно образованието в областта на цифровите технологии, приет от Комисията през януари 2018 г.³⁴, се подчертават рисковете, които поражда дезинформацията за преподавателите и учениците, и спешната необходимост от разработване на цифрови умения и компетентности на всички учащи както в официалното, така и в неформалното образование. В Европейската рамка за компетентност в областта на цифровите технологии за гражданите,

³⁴ Препоръка на Комисията от 14.2.2018 г. за засилване на европейския характер и ефикасността на провеждането на изборите за Европейски парламент през 2019 г. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=OJ%3AL%3A2018%3A045%3ATOC>.

³⁵ <https://ec.europa.eu/education/sites/education/files/digital-education-action-plan.pdf>.

разработена от Комисията, е представен широкият набор от умения, необходими на всички учащи се — от информацията и грамотното тълкуване на данните до създаването на цифрово съдържание и безопасното и полезно използване на интернет³⁶.

Мнозинството от участниците в обществената консултация смятат, че онлайн платформите могат да предприемат редица мерки, които сериозно да спомогнат за предотвратяване на разпространението на дезинформация — образование и предоставяне на по-добър достъп до онлайн информация и уведомяване на потребителите, когато съдържанието е генерирано или разпространено от автоматизирани профили (ботове)³⁷.

Поради трансграничното измерение на дезинформацията ЕС има своята роля, за да съдейства за разпространението на добрите практики в държавите членки за повишаване на чувствителността на гражданите спрямо дезинформацията, и Комисията може предприеме още по-активни действия, насочени към младите хора и възрастните:

- Комисията ръководи работата на Експертната група по медийна грамотност и подкрепя пилотни проекти, като „Медийна грамотност за всички“³⁸.
- В Директивата за аудио-визуалните медийни услуги (ДАВМУ) се признава значението на медийната грамотност³⁹ и нейното преразглеждане има за цел да се засили мониторингът на действията, предприети от компетентните органи на държавите членки в областта на медийната грамотност⁴⁰.
- Комисията подкрепя редица инициативи, включително чрез програмата „Еразъм +“, за извличането на ползи и за безопасността в интернет, както и за уменията за работа с цифрови технологии, насочени към стимулиране на критичната осведоменост на гражданите — особено на младите хора — относно цифровата среда, което от своя страна спомага за засилване на цифровата медийна грамотност.
- Държавите членки, социалните партньори и образователните организации обменят опит и добри практики за цифрово образование чрез работната група на ЕС по въпросите на цифровите умения и компетентности⁴¹.
- Комисията насърчава държавите членки да мобилизират ресурси и да включат в своите образователни политики цифровото гражданско участие, медийната грамотност, развитието на умения за критично мислене в онлайн

³⁶ <https://ec.europa.eu/jrc/en/digcomp/digital-competence-framework>.

³⁷ <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/summary-report-public-consultation-fake-news-and-online-disinformation>.

³⁸ <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/2016-call-proposals-pilot-project-media-literacy-all>

³⁹ В Директивата за аудио-визуалните медийни услуги се посочва, че „развиването на медийна грамотност във всички сектори на обществото следва да бъде стимулирано, а неговият напредък — да бъде следен отблизо“ (съображение 47).

⁴⁰ В общия си подход Съветът е включил задължение за държавите членки да насърчават и предприемат мерки за развитие на умения за медийна грамотност. Това изискване понастоящем се обсъжда от съзакондателите като част от преразглеждането на Директивата за аудиовизуалните медийни услуги.

⁴¹ https://ec.europa.eu/education/policy/strategic-framework/expert-groups/digital-skills-competences_en

среда, както и дейности за повишаване на осведомеността относно дезинформацията и онлайн техниките. Жизненоважна в това отношение е подкрепата за учителите, включително обучение и обмен на добри практики.

Освен това Комисията ще:

- насърчава независимите проверители на факти и организации на гражданското общество да предоставят образователни материали за училищата и преподавателите;*
- включи в кампанията # SaferInternet4EU⁴² целенасочени инициативи относно дезинформацията онлайн;*
- организира Европейска седмица на медийна грамотност с цел повишаване на осведомеността и подкрепа на трансграничното сътрудничество сред съответните организации;*
- представи доклад относно медийната грамотност в контекста на прилагането на Директивата за аудиовизуалните медийни услуги.*
- работи с Организацията за икономическо сътрудничество и развитие в рамките на Програмата за процеса на международно оценяване на учениците, за да се проучи възможността за добавяне на медийната грамотност към критериите, използвани от организацията в нейните сравнителни доклади.*
- продължи да насърчава още по-енергично работата на Коалицията за цифрови умения и работни места⁴³ в подкрепа на цифровите умения, включително за участие в обществото.*
- продължи да изпълнява Плана за действие в областта на цифровото образование⁴⁴ и ще продължи да подпомага инициативи, като например стажовете „Цифрова възможност“⁴⁵, насочени към повишаване на уменията в областта на цифровите технологии, информиране на европейските граждани, по-специално младежите, и популяризиране на общите ценности и приобщаването.*

3.4. Подкрепа за качествената журналистика като съществен елемент на демократичното общество

Качествените новинарски медии — включително обществените медии — и журналистиката играят важна роля за предоставянето на висококачествена и разнообразна информация на гражданите. Чрез осигуряването на плуралистична и разнообразна медийна среда те може да разобличават, неутрализират и изтласкват на заден план дезинформацията.

⁴² <https://www.betterinternetforkids.eu/web/portal/saferinternet4eu>.

⁴³ <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/digital-skills-jobs-coalition>.

⁴⁴ <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/specific-actions-digital-education-action-plan>.

⁴⁵ <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/digital-opportunity-traineeships-boosting-digital-skills-job>.

Необходимо е да се предприемат действия за по-нататъшно повишаване на качеството на медиите в цифровата среда, за засилване на доверието в ключовата обществена и демократична роля на качествената журналистика както офлайн, така и онлайн, и за насърчаване на качествените новинарски медии, търсещи нови журналистически форми.

Според проучването на Евробарометър гражданите възприемат традиционните медии като най-надежден източник на новини: радио (70 %), телевизия (66 %), печатни вестници и новинарски списания (63 %). Най-ненадеждните източници на новини са уебсайтовете за съхранение на видеосъдържание (27 %) и онлайн социалните мрежи (26 %). По-младите анкетирани проявяват повече склонност да се доверят на новини и информация, която получават онлайн⁴⁶.

Освен това е необходимо да се постигне нов баланс в отношенията между медиите и онлайн платформите. Това ще бъде улеснено чрез бързо одобрение на реформата на ЕС в областта на авторското право, която ще подобри позицията на издателите и ще гарантира по-справедливо разпределение на приходите между носителите на права и платформите, като по-конкретно ще помогне на новинарските медии и журналистите да реализират приходи за предлаганото от тях съдържание.

Журналистите и медийните специалисти следва също така да се възползват от възможностите, предложени от новите технологии, и да развият подходящи цифрови умения, за да могат да използват данните и анализа на социалните медии за установяване и проверка на фактите.

Накрая, публичната подкрепа за медиите и обществените медии е много важна за осигуряване на висококачествена информация и за защита на журналистиката в интерес на обществото. Държавите членки подкрепят мерките за постигане на целите от общ интерес за ЕС, като например свободата и плурализма на медиите — те се смятат за съвместими с правилата на ЕС за държавните помощи, както е видно от решения на Комисията относно помощта за медиите⁴⁷.

Държавите членки се насърчават да обмислят разработването на схеми за хоризонтална помощ за преодоляване на неефективността на пазара, което затруднява устойчивостта на качествената журналистика, както и мерки за подпомагане на конкретни дейности, като например обучение за журналисти, иновации в областта на продуктите и услугите.

В действащите правила⁴⁸ се уточняват условията, при които държавите членки могат да предоставят такава помощ. С цел повишаване на прозрачността и

⁴⁶ <http://ec.europa.eu/commfrontoffice/publicopinion/index.cfm/survey/getsurveydetail/instruments/flash/surveyky/2183>.

⁴⁷ Комисията одобри по-специално помощ за новинарските агенции (напр. SA.30481, Държавна помощ за Агенция Франс прес (АФП), Франция, http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_30481), схеми за помощи за медиите като цяло (напр. SA.36366, Схема за помощ в полза на производството и иновациите в областта на печатните медии, Дания, http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_36366) и схеми, насочени към публикации с ограничени приходи от реклами (напр. SA.47973, Помощ за френски печатни издания, 2015 Decree France, http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=3_SA_47973).

⁴⁸ По отношение на обществените услуги за радио- и телевизионно разпространение са въведени специални подробни насоки (Съобщение на Комисията относно прилагането на правилата за

предвидимостта на прилагането на правилата за държавните помощи в тази област, Комисията ще направи публично достъпен онлайн регистър с приложимите правила за държавната помощ и съответните прецеденти. В регистъра за прозрачност редовно ще се публикува актуализирана информация относно помощта, предоставена от държавите членки.⁴⁹

През 2018 г. Комисията ще отпрати покана за представяне на предложения за създаването и разпространяването на качествено новинарско съдържание по свързани с ЕС въпроси чрез медии, основаващи се на данни.

Въз основа на текущите проекти Комисията ще проучи възможностите за по-мощно финансиране в подкрепа на инициативи за насърчаване на свободата и плурализма на медиите, качествените новини, медиите и журналистиката, включително за развитие на умения, за обучение за журналисти, за нови технологии за новинарски екипи и платформи за споделяне на информация.

Разработеният от Агенцията за основните права инструментариум за специалисти в сферата на медиите в помощ на медийното отразяване от гледна точка на основните права ще предостави на журналистите препоръки, съвети и инструменти относно начините за справяне с етични дилеми, включително с дезинформация, от гледна точка на основните права.

3.5. Противодействие на вътрешните и външните заплахи от дезинформация, посредством стратегическа комуникация

Комуникациите и повишаването на осведомеността на публичните органи са неразделна част от противодействието срещу дезинформацията. В допълнение към откриването и анализа на данните, стратегическата комуникация изисква подходящи мерки за популяризиране с цел да се противодейства на невярната информация. Мерките, предвидени в раздел 3.1, ще подобрят точното и своевременно откриване и анализ на онлайн дезинформацията и ще улеснят стратегическата комуникация относно Европа и политиките на ЕС.

Това е особено важно, тъй като ЕС често е обект на кампании за дезинформация, които имат за цел да отслабят неговите институции, политики, действия и ценности. Източниците на такива дейности могат да бъдат вътрешни или външни, частни или публични; те развиват своята дейност както на територията на ЕС, така и в трети държави. Както беше отбелязано, през 2015 г. в рамките на Европейската служба за външна дейност беше създадена Оперативна група на ЕС за стратегическа комуникация с Източното съседство (East Stratcom Task Force) за противодействие на продължаващите кампании за дезинформация от страна на

държавните помощи по отношение на обществената услуга радио- и телевизионно разпространение, ОВ С 257, 27 октомври 2009 г., стр. 1). В зависимост от предвижданата помощ може да са приложими и насоките за помощта в областта на научните изследвания, развитието и иновациите (Съобщение на Комисията — Рамка на Комисията за държавна помощ за научни изследвания, развитие и иновации, (ОВ С 198, 27.6.2014 г., стр. 1) и Общият регламент за групово освобождаване (Регламент (ЕС) № 651/2014 на Комисията от 17 юни 2014 г. за обявяване на някои категории помощи за съвместими с вътрешния пазар в приложение на членове 107 и 108 от Договора; ОВ L 187, 26 юни 2014 г., стр.1, изменен с Регламент (ЕС) 2017/1084 на Комисията от 14 юни 2017 г., ОВ L 156, 20 юни 2017 г., стр. 1)

⁴⁹ Страница за публично търсене в базата данни за прозрачност на държавните помощи: <https://webgate.ec.europa.eu/competition/transparency/public/search/home?lang=en>.

Русия — в потвърждение на един от важните аспекти на това предизвикателство. Аналогично през 2016 г. беше създадено Звено на ЕС за синтез на информацията за хибридните заплахи (EU Hybrid Fusion Cell) в рамките на Центъра на ЕС за анализ на информация (Intelligence and Situation Centre — INT-CEN), което да наблюдава и да противодейства на хибридните заплахи от чуждестранни участници, включително дезинформация, насочени към оказване на въздействие върху политическите решения в рамките на ЕС и в съседните държави. Тези институции, заедно с неотдавна създадения Европейски център за борба с хибридните заплахи, изграждат основата на една засилена европейска реакция⁵⁰ и представляват важни елементи в сътрудничеството между ЕС и Организацията на Северноатлантическия договор (НАТО) за повишаване на европейската устойчивост, координация и готовност за действия при хибридна намеса.

Комисията, в сътрудничество с Европейската служба за външна дейност, ще увеличи своя капацитет за стратегическа комуникация чрез засилване на първо време на вътрешната координация на комуникационните си дейности, насочени към борбата с дезинформацията.

Комисията, заедно с Европейската служба за външна дейност, ще разшири кръга на това сътрудничество, информация и дейности с други институции на ЕС, както и — чрез подходящ механизъм — към държавите членки. Мрежата ще използва данните, събрани от сигурната онлайн платформа по въпросите на дезинформацията, посочена в раздел 3.1.2, за да разработи информационни дейности, насочени към противодействие на невярната информация за Европа и за справяне с дезинформацията в рамките на ЕС и извън него.

Комисията и Европейската служба за външна дейност ще проучат по-нататъшните възможности за разработване на стратегически комуникации и други механизми, заедно с държавите членки, за изграждане на устойчивост, както и за противодействие на целенасочените кампании за дезинформация и хибридни намеси от страна на чужди правителства към гражданите и субектите в ЕС.

Комисията, в сътрудничество с Европейската служба за външна дейност, ще докладва през юни относно постигнатия напредък за укрепването на капацитета за борба с хибридните заплахи, киберсигурността, стратегическата комуникация и контраразузнаването.

4. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Една добре функционираща, свободна и плуралистична информационна екосистема, основана на високи професионални стандарти, е задължителна за здравословния демократичен дебат. Комисията се отнася с внимание към заплахите, произтичащи от дезинформацията, за нашите отворени и демократични общества. Настоящото съобщение залага на всеобхватен подход, чиято цел е да отговори на тези сериозни заплахи, като се насърчи изграждането на цифрови екосистеми на основата на прозрачност и преимуществено отношение към висококачествената информация, като се предоставят на гражданите по-добри

⁵⁰ Съвместна рамка за борба с хибридните заплахи: ответни действия на Европейския съюз, Съвместно съобщение до Европейския парламент и Съвета от 6 април 2016 г., JOIN(2016) 18 final, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52016JC0018&from=en>.

инструменти за борба с дезинформацията и като се защитят нашите демокрации и процеси на управление. Комисията призовава всички заинтересовани страни да увеличат усилията си за адекватно справяне с този проблем. Тя смята, че посочените по-горе действия, ако се прилагат ефективно, могат съществено да допринесат за противодействието на дезинформацията, разпространявана онлайн. Комисията ще продължи работата си в тази област.

До декември 2018 г. тя ще представи доклад за постигнатия напредък. Докладът ще разгледа също така необходимостта от по-нататъшни действия за осигуряване на непрекъснат мониторинг и оценка на действията, очертани в плана.